

საქართველოს სოც.



საბჭ. რესპუბლიკის

მუშათა და გლეხთა მთავრობის

კანონთა და განკარგულებათა კრებული

იუსტიციის სასახლსთ ჰომისკარიატის გამოცემა

1929 წ. აპრილის 27

№ 7

ნაწილი პირველი

ზ ი ნ ა ა რ ს ი:

სახალხო კომისართა საბჭოს დადგენილებანი.

60. საქართველოს სსრ-ის ტერიტორიაზე 1929-30 წლის ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ჩატარების შესახებ.

60. დადგენილებანი ს. კ. ს.

საქართველოს სსრ-ის ტერიტორიაზე 1929-30 წელს ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ჩატარების შესახებ.

სსრკ-ის ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტისა და სახალხო კომისართა საბჭოს 1929 წლის თებერვლის 20-ს დადგენილებით (სსრკ კან. კრებ. 1929 წ. მე-12 №-რი, მუხ. 102 და 103) დამტკიცებული „ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების“ თანახმად და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს მიერ „ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კანონის განხორციელების ძირითად დებულებათა შესახებ“ 1929 წ. მარტის 25-ს თარიღით და 114 №-ით გამოცემული („ზარია ვოსტოკა“-ს 68 №-რი 1929 წ. მარტის 27-ს) დადგენილების საფუძველზე—საქართველოს სსრ-ის სახალხო კომისართა საბჭო ადგენს: დამყარებულ იქნეს შემდეგი წესი 1929-30 წელს საქართველოს სსრ-ში და მის შედგენილობაში შემავალ რესპუბლიკებსა და ავტონომიურ ოლქში ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ჩატარების შესახებ.

კ ა რ ი I.

ზოგადი დებულებანი.

1. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების 1-ლი და მე-4 მუხ. თანახმად ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით იბეგრება:

ა) სოფლის მოსახლეობა, რომელიც სოფლის მეურნეობას ეწევა;

ბ) ის პირი, რომელიც სოფლის მეურნეობას ეწევა ქალაქის ფარგალში მდებარე მიწაზე, და რომელსაც აქვს სოფლის მეურნეობის შემოსავალი და არა-სამიწათმოქმედო საშოვარი შემდეგი ქალაქების გამოკლებით: ტფილისი, ბათომი, სოხუმი, ქუთაისი, ფოთი, ბორჯომი, გაგრა, გუდაუთი, ქობულეთი, სიღნაღი, თელავი, ახალ-სენაკი და კიათურა;

გ) ის პირი, რომელიც ქალაქში სცხოვრობს, ხოლო იმავე დროს აქვს სოფლის მეურნეობა ქალაქ გარეშე;

დ) სასოფლო-სამეურნეო კომუნა და არტელი;

ე) საბჭოთა მეურნეობა.

2. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების მე-2 მუხ. თანახმად ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადი გამოიანგარიშება და გადახდება თვითნებულ ცალკე მეურნეობას მთლად იმ შემოსავალზე, რასაც იგი იღებს როგორც ფულად, ისე ნატურად შემდეგი წყაროებიდან: ა) მემინდვრეობა; ბ) მეველეობა; გ) ყოველგვარი ოთხფეხი საქონელი; დ) სოფლის მეურნეობის სპეციალური დარგები (მებოსტნეობა, მებალჩეობა, მებაღეობა, მევენახეობა, მებაღეობა, მეფუტკრეობა, მეთამბაქოობა, ბრინჯის მოყვანა, მანდარინების ნარგავი, კარტოფილის ნათესი); ე) არასამიწათმოქმედო სამუშაო საშოვარი (სამუშაო ხელფასი, შინამრეწველობა, ხელოსნობა და სხვა საშოვარი).

3. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების მე-3 მუხლის თანახმად ის წყარო, რომლის შემოსავალიც ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით იბეგრება, სხვა რაიმე საერთო-სახელმწიფოებრივი და ადგილობრივი გადასახადით არ დაიბეგრება, წყლის გამოსაღების გარდა. იმ მიწის ნაკვეთისათვის, რომლის შემოსავალიც ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით იბეგრება, აგრეთვე იმ აღნაგიანი ნაკვეთისათვის, რომელიც უშუალოდ დაკავშირებულია სოფლის მეურნეობის წარმოებასთან, რენტა გადახდევინებულ არ იქნება. ის შენობა, რომელიც ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით დასაბეგრი მეურნეობის შედგენილობაში შედის, განთავისუფლდება შენობის ადგილობრივი გადასახადისაგან.

შენიშვნა. ამა დადგენილების მე-6 მუხლის შენიშვნით გათვალისწინებულ შემთხვევაში ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახდით ინდივიდუალურ წესისამებრ (25 მუხ.) დასაბეგრი მეურნეობის სასარეწაო და საწარმო დაიბეგრება აგრეთვე სარეწავი გადასახადითაც.

4. ის პირი, რომელიც ქალაქში სცხოვრობს, ხოლო იმავე დროს სოფლის მეურნეობა ქალაქს გარეშე აქვს, დაიბეგრება ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გა-

დასახადით და არ განთავისუფლდება ქალაქის მოსახლეობისათვის დაწესებული გადასახადებისაგან (ერთიანი სას.-სამ. გად. დებ. მე-5 მუხ.).

5. სოფლად ის პირი, რომელიც სოფლის მეურნეობასთან ერთად, ეწევა აგრეთვე ხელოსნობას, შინამრეწველობას და სხვა რეწაობას, დაიბეგრება ამა რეწაობათა შემოსავლის მიხედვით, ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით და განთავისუფლდება სარეწავი და საშემოსავლო გადასახადებით დაბეგრისაგან. ხოლო ეს წესი შეფარდებულ უნდა იქნეს მარტოოდენ იმ შემთხვევაში, უკეთეს იგი რეწაობას ეწევა ერთპიროვნად ან თავისი ოჯახის წევრთა დახმარებით, ან და მას ჰყავს დაქირავებული არა უმეტეს სამი მუშისა, თუნდაც რეწაობისათვის მას ჰქონდეს გაწყობილი საწარმო და მექანიკურ ძრავს ხმარობდეს (ერთიანი სას.-სამ. გად. დებ. მე-6 მუხ.).

6. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით არ დაიბეგრება: ა) ვაკრობა; ბ) ის სამრეწველო საწარმო, რომელსაც ჰყავს დაქირავებული არა უმეტეს სამი მუშისა (მე-5 მუხ.); გ) ის კერძო სასაქონლო წისქვილი, რომელიც მთლად ან ნაწილობრივ აწარმოებს კერძო პირების მიერ შესყიდული ან წისქვილის პატრონის მიერ დამზადებული მარცვლეულის გადამუშავებას ფქვილად გაყიდვის მიზნით, — ქარის წისქვილებისა და აგრეთვე წყლით თუ მექანიკური ძრავით მომქმედი ერთ-თვლიანი ან ორ-თვლიანი წისქვილების გამოკლებით; დ) მზეუჭერიტას ზეთის სახდელი კერძო საწარმო; ე) ტყავეული ნედლეულის გადამმუშავებელი კერძო საწარმო; ვ) აქციზდასადები საპარფუმერო და საკოსმეტიკო ნაქეთობის მწარმოებელი კერძო საწარმო.

ამ მუხლში ჩამოთვლილ სასარეწავოთ და საწარმოთ შეფარდებათ სარეწავი და საშემოსავლო გადასახადების კანონები.

შენიშვნა. ინდივიდუალური წესით დასაბეგრი მეურნეობის არასამიწადმოქმედო შემოსავალი, რაც ამა მუხლშია აღნიშნული, ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით დაიბეგრება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, უკეთეს იგი საშემოსავლო გადასახადით დაბეგრილი არ არის (ერთიანი სას.-სამ. გად. დებ. მე-7 მუხ.).

7. ის პირი, რომლის სამუშაო ხელფასის რაიმე ნაწილი დაბეგრილია ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით, განთავისუფლდება სამუშაო ხელფასის საშემოსავლო გადასახადისაგან (ერთიანი სას.-სამ. გად. დებ. მე-8 მუხ.).

8. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით არ დაიბეგრება შემდეგი სახის სამუშაო ხელფასი:

- ა) შრომის ბეგარის წესით მუშაობისათვის;
- ბ) სოფლის მერნეობაში ამოკარი მამაკაცის თუ დედაკაცის (მოჯამავირე) მუშაობისათვის;
- გ) საბჭოთა ქვედა თანამდებობაზე არჩეული პირის (სათემო აღმასრულებელი კომიტეტისა და სასოფლო საბჭოს წევრი) მუშაობისათვის;
- დ) გლეხთა ურთიერთ დახმარების კომიტეტში და საზოგადოებაში, აგრეთვე სოფლის პირველი საფეხურის კოოპერატივში თანამდებობაზე არჩეული პირის მუშაობისათვის;
- ე) სასოფლო, საუბნო სამედიცინო და სავეტერინარო პერსონალისა (ექიმი, კბილის ექიმი, ფერწალი, ბებია), უბნის აგრონომისა, კოლექტიურ და საბჭოთა

მეურნეობაში და კოოპერატიულ ორგანიზაციაში მომუშავე აგრონომისა, აღნიშნული აგრონომების თანაშემწისა, უბნის მიწის მომწყობისა და მელორატორისა, უბნის ზოოტექნიკოსისა და კონტროლ-ასისტენტისა, ტყის გამგისა, მისი თანაშემწისა, მეტყვევისა, ტყის მკველისა, ტყის დარაჯისა, სოფლის მასწავლებლისა, სახალხო მოსამართლისა, სახალხო გამომძიებლისა, სასოფლო საბჭოს მდიენისა, სოფლად წერილების დამტარებლისა, სოფლის მილიციისა, რაიონის სტატისტიკოსისა, სოფლის საავადმყოფოში, სკოლაში, სათემო აღმასრულებელ კომიტეტში და სასოფლო საბჭოში მოსამსახურე ტექნიკური პერსონალის მუშაობისათვის;

ვ) ლიტერატურული და კულტურულ-განმანათლებელი მუშაობისათვის (სოფლის კორესპონდენტისა, ქობ-სამკითხველოში მომუშავესა და სხვ.).

ამის გარდა, ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით არ დაიბეგრება იმ სპეცდრო მსახურთა ყოველი სახის კმაყოფა, რომელთაც შეღავათები აქვთ ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის სფეროში, და აგრეთვე სახელმწიფო დაწესებულებებიდან მიღებული ყოველგვარი პენსია.

ამა მუხლში ჩამოთვლილი შემოსავალი შეიძლება დაიბეგროს საშემოსავლო გადასახადით სახელმწიფო საშემოსავლო გადასახადის დებულებისამებრ (ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. მე-9 მუხ.).

9. სათემო საგადასახადო კომისიას უფლება ეძლევა გაანთავისუფლოს ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით დაბეგრისაგან ამა თუ იმ ღარიბი მეურნეობის არასამიწათმოქმედო სამუშაო საშოვარი (ერთიანი სას.-სამ. გად. დებ. მე-10 მუხლის მე-2 ნაწ.).

10. აკრძალულია ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადზე რაიმე ზედნართის დაწესება. აკრძალულია აგრეთვე ერთი და იმავე საგადასახადო ფურცლით ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადთან სხვა რომელიმე გადასახადისა და გამოსაღების გადახდევინება, წყლის გამოსაღების გარდა (ერთიანი სას.-სამ. გად. დებ. მე-11 მუხ.).

11. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის საგადასახადო წელიწადი ითვლება მაისის 1-დან აპრილის 30-მდე—აპრიცხვითურთ (ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გად. დებ. მე-12 მუხ.).

ვ ა ბ ი II.

დასაბეგრი შემოსავლის განსაზღვრა.

12. მეურნეობის (ინდივიდუალური წესით დასაბეგრავ მეურნეობათა გარდა) მემინდვრობისა, მეველეობისა, მესაქონლეობისა, მებოსტნეობისა, მებაღეობისა, მებალეობისა, მევენახეობისა, მეთამბაქოობისა, მებაბეგობისა და სხვა სპეციალური დარგის შემოსავალი (მე-2 მუხ.) განისაზღვრება ამა დადგენილების 13-21 მუხ. დაწესებული შემოსავლიანობის ნორმების მიხედვით (ერთიანი სას.-სამ. გად. დებ. მე-13 მუხ.).

13. „ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კანონის განხორციელების ძირითად დებულებათა შესახებ“ გამოცემული ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1929 წ. მარტის 25-ს თარიღისა და 114 №-ის დადგენილების მე-2 მუხლის თანახმად და იმავე დადგენილების 1-ლი მუხლის შესაბამისად დაწესებულია შემდეგი ნორმები შემოსავლიანობისა (მანეთობით) აფხაზეთის სსრ-ში, აჭარისტანის ავტონომიურ სსრ-ში, სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიურ ოლქში და საქართველოს სსრ-ის მახრებში;

მპრებისა და ავტონომური რესპუბლიკების სახელწოდება	სამხაე	ნათესი	სათიბი	ხეხლის ბაღი	ვენახი	ბოსტანი და ბაღი	კარტოფილი	თამბაქო	მანდარინი	ბუჩქები	ტელეგრაფული ხაზები	ბაგრა	მშენებლობა რკინის, საკონკრეტო	ხაზი და კაბეზი	ტყევი და აკლემი	კირი	ცხვარი და თხა	ლოდი	საქონლის	საქონლის
ახალქალაქი. მპრ.	33	50	20	210	—	120	90	—	—	—	—	—	16	17	18	6	2-60	4	—	—
ახალციხის "	30	45	20	218	—	124	180	83	—	—	—	—	13	10	15	5	2-50	4	9	9
ბორჩალოს "	36	54	20	210	240	168	170	—	—	—	—	—	16	14	16	4	2-50	4	—	—
გორის "	31	47	14	220	210	143	140	—	—	—	—	—	11	13	14	4	2-50	4	—	—
კახეთის "	33	50	18	172	270	140	160	180	—	9	9	9	14	15	17	5	2-60	5	—	—
ტფილისის "	29	44	18	205	210	160	154	—	—	—	—	—	13	14	15	5	2-50	5	—	—
სამხრეთ-ოსეთი .	28	42	15	210	170	100	90	—	—	—	—	—	12	9	14	4	2-60	4	—	—
აღმ. საქართვე .													13-25	13	—	—	2-55	—	—	—
ზუგდიდის მპრა	30	45	10	160	140	100	—	180	300	8	8	8	11.	13	13	6	1-70	6	—	—
ქუთაისის "	30	45	10	210	260	172	144	—	—	—	—	—	11	14	15	5	1-70	5	—	—
ოზურგეთის "	24	36	—	160	134	96	80	180	260	—	—	—	10	12	12	4	1-50	4	—	—
რაკა-ლეჩხუმ. "	24	36	10	146	190	91	80	—	—	—	—	—	10	12	12	4	1-60	4	—	—
სენაკის "	30	45	10	148	134	90	80	180	200	—	—	—	11	13	13	6	1-60	6	—	—
შორაპნის "	28	42	10	148	250	100	90	—	—	—	—	—	11	13	14	4	1-50	4	—	—
აკარისტანი . .	24	36	10	147	110	120	88	120	360	—	—	—	10	12	12	4	1-30	4	—	—
აფხაზეთი . . .	30	45	16	154	120	164	144	265	360	—	—	—	10	14	13	6	1-60	6	—	—
დასავ. საქართვე .													10-50	13	—	—	1-55	—	—	—
საქართველ. სსრ	30	45	18	190	230	150	150	175/265	350	150	45	22-50	—	—	15	5	—	5	5	2

14. აფხაზეთის სსრ-ისა და აჭარისტანის ავტონომიური სსრ-ის სახალხო კომისართა საბჭოებს, სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტს და სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტებს, — ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1929 წ. მარტის 25-ს თარიღისა და 114 №-ის დადგენილების მე-3 მუხ. თანახმად, — შეუძლიანთ შესცვალონ ცალკე თემებისა და სოფლებისათვის ამა დადგენილების მე-13 მუხლით დაწესებული ნორმები შემოსავლიანობისა, ხოლო იმ პირობით, რომ მე-13 მუხლში აღნიშნული თვითეული წყაროს შემოსავლის საერთო თანხა სათანადო რესპუბლიკასა, ოლქსა ან მაზრაში არ იქნეს შეცვლილი; ამასთანავე, ზემოდ განსაზღვრული შემოსავლიანობის საშუალო ნორმების გადიდება შეიძლება არა უმეტეს, ვიდრე 10% -ით; ხოლო, უკეთეს საჭირო იქნება ამა თუ იმ ადგილს 1929/30 წლისათვის დაწესებული საშუალო ნორმა 10% -ზე მეტად გაუდიდდეს, შემოსავლიანობის ნორმა მინც არ უნდა აღემატებოდეს ამა თუ იმ თემისა ან სოფლისათვის 1928/29 წ. შეფარდებულ შემოსავლიანობის ნორმას.

15. შემინდვრების შემოსავალი ყველა ადგილისათვის გამოიანგარიშება ფაქტიურად დათესილი მიწის რაოდენობის (ნათესის) მიხედვით.

აფხაზეთის სსრ-ისა და აჭარისტანის ავტ. სსრ-ის სახალხო კომისართა საბჭოებსა, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტსა და სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტებს შეუძლიანთ ცალკე რაიონებისათვის, ადგილობრივი პირობების მიხედვით, დააწესონ საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს დასტურით, რომ ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით დაბეგვრა სწარმოებდეს სახნავზე გამოანგარიშებული შემოსავლის მიხედვით, ე. ი. მეურნეობაში ქონებული სახნავი მიწის რაოდენობის მიხედვით დამოუკიდებლად იმისა, დათესილია ეს მიწა თუ არა (ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. მე-20 მუხ. და ა/კსფსრ სახ. კომისართა საბჭოს 1929 წ. მარტის 25-ს თარიღისა და 114 №-ის დადგენილების მე-6 მუხ.).

16. მეველეობის შემოსავალი გამოიანგარიშება მეურნეობაში ქონებული ყოველი სახის სათიბის რაოდენობის მიხედვით (ერთ. სას.-სამ. გად. დებულ. 22 მუხლის მე-2 ნაწ.).

17. ოთხფეხი საქონლის შემოსავლის გამოანგარიშების დროს დასაბეგრი ოთხფეხი საქონლის შედგენილობაში მოთავსებულ უნდა იქნეს:

ა) ცხენი, ხარი, კამეჩი, ვირი, ჯორი და აქლემი 4 წლისაზე მეტი წლოვანებისა;

ბ) მოზვერი 3 წლისაზე მეტი წლოვანებისა;

გ) ძროხა და ფურ-კამეჩი — პირველი მოგების შემდეგ, ხოლო უშობელი 3 წლისაზე მეტი წლოვანებისა;

დ) ნახამთრი ცხვარი და თხა;

ე) ლორი 6 თვეზე მეტი წლოვანებისა;

შენიშვნა. ოთხფეხი საქონლის წლოვანება გამოიანგარიშება 1929 წლის მაისის 1-ისათვის (ერთ. სას.-სამ. გადას. დებ. 23 მუხლი).

18. მებოსტნეობისა, მებაღეობისა, მებაღეობისა, მევენახეობისა, მეთამბაქოობისა, მებრინჯეობისა, და კართოფლის მეურნეობის შემოსავლის გამოანგა-

რიშების დროს აღრიცხულ უნდა იქნეს ის სივრცე, რაც მეურნეობაში აღნიშნულ კულტურებს უჭირავს. მეფუტკრეობის შემოსავლის გამოანგარიშების დროს აღირიცხება სკების რაოდენობა (ჩარჩოიანი და გეჯის სკა), რაც მეურნეობაშია (ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. 24 მუხ.).

შენიშვნა. მებოსტნეობისა, მებაღეობისა, კარტოფილის მეურნეობისა, მეთამბაქოობისა, მეაბრეშუმეობისა და მებრინჯეობის შემოსავლის გამოანგარიშების დროს შეფარდებულ უნდა იქნეს ის სივრცე, რაც აღრიცხული იყო 1928/29 წელს.

მებაღეობისა და მევენახეობის შემოსავალი გამოიანგარიშება იმ სივრცის მიხედვით, რაც საგადასახადო წელს ფაქტიურად ამ კულტურებს უჭირავს.

19. რათა გლეხ-მოსახლეობის სამეურნეო ვარაუდი რაც შეიძლება მტკიცე და ურყევი იყოს, მემინდვრეობისა, მეველეობისა და მესაქონლეობის შემოსავლიანობის ნორმები, რომლის მიხედვითაც 1929/30 წელს თვითიული მეურნეობისათვის გამოანგარიშებული იქნება გადასახადი, არ შეიძლება გადიდებულ იქნეს 3 წლის (1929/30, 1930/31 და 1931/32) განმავლობაში.

სოფლის მეურნეობის დანარჩენი დარგების შემოსავლიანობის ნორმები, გამოქვეყნების შემდეგ, არ შეიძლება გადიდებულ იქნეს საგადასახადო წლის განმავლობაში (ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. მე-19 მუხ.)

20. მეურნეობის მიერ იჯარით აღებული მიწების შემოსავლის გამოანგარიშების დროს ამ მიწების შემოსავლიანობის ნორმები შემცირებულ უნდა იქნეს. შემცირების რაოდენობას—10-დან 20 პროცენტამდე—დააწესებს სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტი (სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიურ ოლქში—ცენტრალური აღმასრულებელი კომიტეტი).

შენიშვნა. ამა მუხლში აღნიშნულ მონაკლებს ვერ ისარგებლებს ის მეურნეობა, რომელიც ერთსა და იმავე დროს მიწებს იჯარით აიღებს და იჯარით გასცემს (ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. მე-18 მუხ.).

21. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით მებაღეობისა და მებოსტნეობის შემოსავალი მათთვის დაწესებული შემოსავლიანობის სპეციალური ნორმების მიხედვით დაიბეგრება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, უკეთეს ბოსტნისა და ბაღის სივრცე თითო მეურნეობაში აღემატება 60 კვად. საეენს, ხოლო ხეხილის ბაღის სივრცე—120 კვად. საეენს თითო მეურნეობაში. კოლექტიურ მეურნეობაში ბოსტნისა, ბაღისა და ბაღის შემოსავალი შემოსავლიანობის სპეციალური ნორმების მიხედვით დაიბეგრება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, უკეთეს ბოსტნის ან ბაღის სივრცე, რაც თითო მჭამელზე მოდის, 12 კვად. საე. აღემატება, ხოლო ბაღის სივრცე—24 კვადრ. საეენს.

იმ მეურნეობაში, სადაც ბოსტნისა, ბაღისა და ბაღის სივრცე აღნიშნულ რაოდენობას აღემატება, ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადი სპეციალური ნორმების მიხედვით უნდა დაედვას მთლად იმ სივრცის შემოსავალს, რაც ბოსტანს, ბაღას და ბაღს უჭირავს (ერთიანი სას.-სამ. გად. დებ. 24 მუხ. დი ა/კსფსრ სახ. კომისართა საბჭოს 1929 წლის მარტის 25-ს თარიღისა და 114 №-ის დადგენილების მე-7 მუხლი).

22. სამუშაო ხელფასის შემოსავლის გამოანგარიშების დროს მეურნეობის დასაბეგრი შემოსავლის შედგენილობაში შეიტანება:

ა) იმ მომუშავეის სამუშაო ხელფასი, რომელიც მუდმივ თავის სასოფლო მეურნეობაში სცხოვრობს—15⁰/₀-ის რაოდენობით;

ბ) იმ მომუშავეის სამუშაო ხელფასი, რომელიც მუდმივ თავისი სასოფლო მეურნეობის გარეშე სცხოვრობს—10⁰/₀-ის რაოდენობით;

გ) გარე-სარეწაოზე გასვლით მიღებული დაქირავებული შრომის სასყიდელი—10⁰/₀-ის რაოდენობით.

შენიშვნა. სამუშაო ხელფასი გამოიანგარიშება საშენაწერო წლის წინამორბედი წლის მიხედვით (ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. 25 მუხ.).

23. შინამრეწველობისა, ხელოსნობისა და სხვა არასამიწათმოქმედო შემოსავალს (სამუშაო ხელფასის გარდა) თვითეული მეურნეობისათვის განსაზღვრავს სათემო საგადასახადო კომისია. ამასთანავე, საერთო შემოსავლიდან გამოირიცხება სარეწაოს ყველა ძირითადი საწარმოო ხარჯი: ნედლეულობისა, სათბობი მასალისა, ნახევარფაბრიკატისა, დაქირავებული მუშების სასყიდელი და სხვა.

ამრიგად განსაზღვრული შემოსავალი ჩაირიცხება მეურნეობის დასაბეგრი შემოსავლის შედგენილობაში შემდეგ საფუძველზე:

ა) არაშრომითი ხასიათის შემოსავალი ჩაირიცხება მთლად, იმისდამიუხედავად, თუ რა წესით იბეგრება მეურნეობა, საერთო საფუძველზე თუ ინდივიდუალური წესით;

ბ) სასოფლო-სამეურნეო მანქანების გაქირავებით მიღებული შემოსავალი მოთავსებულ იქნება მეურნეობის დასაბეგრავ შემოსავალში 25⁰/₀-ის რაოდენობით, უკეთეს გაქირავებულია მექანიკური ძრავით მომქმედი რთული სასოფლო-სამეურნეო მანქანები, და 10⁰/₀-ის რაოდენობით, უკეთეს გაქირავებულია დანარჩენი რთული სასოფლო-სამეურნეო მანქანები; ტრიერებისა და განმხარისხებლებისა, აგრეთვე მარტივი სასოფლო-სამეურნეო მანქანების გაქირავებით მიღებული შემოსავალი არ დაიბეგრება;

გ) გარე-სარეწაოზე გასვლით არა-დაქირავებული შრომით მიღებული შემოსავალი ჩაირიცხება 25⁰/₀-ის რაოდენობით;

დ) შინამრეწველობისა, ხელოსნობისა და სხვა არასამიწათმოქმედო შემოსავალი დასაბეგრავ შემოსავალში ჩაირიცხება 35⁰/₀-ის რაოდენობით, უკეთეს დაქირავებული მუშები არ არიან გამოყენებულნი, 40⁰/₀-ის რაოდენობით, როდესაც ერთი მუშაა გამოყენებული, 45⁰/₀-ის რაოდენობით, როდესაც ორი მუშაა გამოყენებული და 50⁰/₀-ის რაოდენობით, როდესაც სამი დაქირავებული მუშაა გამოყენებული.

შენიშვნა 1. კოოპერირებულ შინამრეწველთა და ხელოსანთათვის, რომელნიც დაქირავებულ შრომას არ იყენებენ, ამა მუხლის თანახმად გამოანგარიშებული შემოსავალი, რაც დაბეგრილ უნდა იქნეს, შემცირდება 25⁰/₀-ით; ეს შედგავთი გავრცელდება მხოლოდ ისეთ შინამრეწველზე, რომელიც კოოპერატიულ სისტემაში შემაჯავლი არტელის (ამხანაგობის) წევრია.

შენიშვნა 2. ამა მუხლში აღნიშნული არასამიწათმოქმედო შემოსავალი გამოიანგარიშება საგადასახადო წლის წინამორბედი წლის მიხედ-

ვით (ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. 26 მუხ. და ა/კუსსრ სახ. კ—თა საბჭოს 1929 წ. მარტის 25-ს თარიღისა და 114 №-ის დადგენილების მე-9 მუხ.).

24. იმ ინდივიდუალური საგლეხო მეურნეობისათვის, რომლის საერთო შემოსავალი 500 მან. აღემატება, დაწესდება შემდეგი პროცენტული ზედნართები ნორმების მიხედვით გამომანგარიშებულ სოფლის მეურნეობის შემოსავალზე (მემინდვრეობა, მეველეობა, მესაქონლეობა, სპეციალური დარგები) ამ მეურნეობის ყველა წყაროდან მისაღები დასაბეგრი შემოსავლის საერთო თანხის მიხედვით:

როდესაც მეურნეობის ყველა წყაროდან მისაღები დასაბეგრი შემოსავლის საერთო თანხა არის:	სოფლის მეურნეობის შემოსავლის ზედნართი შეადგენს:
იმ მეურნეობისათვის, რომლის საერთო შემოსავალი:	
500 მან. მეტია 600 მანეთამდე	5%
600 " " 650 " "	6%
650 " " 700 " "	7%
700 " " 750 " "	8%
750 " " 800 " "	9%
800 " "	10%

პროცენტული ზედნართები არ შეეფარდება: ა) იმ მეურნეობას, რომელშიაც 9 და 10 მკამელია და რომლის საერთო დასაბეგრი შემოსავალი არ აღემატება 60 მანეთს თითო მკამელზე, რომელშიაც 11 და 12 მკამელია და საერთოდ—დასაბეგრი შემოსავალი არ აღემატება 65 მან. თითო მკამელზე, რომელშიაც 13 და მეტი მკამელია და საერთოდ დასაბეგრი შემოსავალი არ აღემატება 70 მან. თითო მკამელზე; ბ) იმ მეურნეობას, რომლის შემოსავალიც 650 მ. არ აღემატება და რომელიც, საკუთარი საწევი ძალის უქონლობის გამო, მიმართავს ამ ძალის დაჭირავებას.

შენიშვნა. საწევი ძალის არამქონ მეურნეობად ჩაითვლება ისეთი მეურნეობა, რომელსაც ორი ხარი (კამეჩი) ან ორი ცხენი არა ჰყავს (ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. 27 მუხლი და ა/კუსსრ სახ. კ—თა საბჭოს 1929 წლის მარტის 25-ს თარიღისა და 114 №-ის დადგენილების მე-10 და მე-11 მუხ.).

25. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების 28 მუხლის თანახმად, ინდივიდუალური წესით დაიბეგრება, ნამდვილი შემოსავლის მიხედვით და არა ნორმების მიხედვით, უფრო მდიდარი კულაკური მეურნეობა შემდეგი ნიშნების საფუძველზე:

ა) როდესაც ოჯახის წევრი ეწევა გაყიდვის მიზნით რისამე შესყიდვას, ვაჭრობას ან ფულადი თანხებისა თუ სასოფლო-სამეურნეო პროდუქტების სესხად გაცემას რეწაობის სახით სარგებლით;

ბ) როდესაც მეურნეობაში სისტემატიურად გამოიყენება დაჭირავებული შრომა: სამარცვლეულო მეურნეობაში 50 სამუშაო დღეზე მეტი რაოდენობით წელიწადში; საბაღო და სავენახო მეურნეობაში—75 სამუშაო დღეზე მეტი რაოდენობით წელიწადში; საბრინჯო, საბოსტნო და საბახნო მეურნეობაში—100 სამუშაო დღეზე მეტი რაოდენობით წელიწადში; სათამბაქო მეურნეობაში—125 სამუშაო დღეზე მეტი რაოდენობით;

გ) როდესაც მეურნეობას აქვს ისეთი წისქვილი, ზეთის სახდელი, ბურღულის საფქველი, საცხველი, საჩჩელი, მატყლის საპნები, სასრესი, კარტოფილისა, ხილისა და ბოსტნეულის სახმობ-საშრობი საწარმო, კრამიტის ან აგურის ქარხანა ან სხვა სამრეწველო საწარმო, რომლისთვისაც გამოიყენება მექანიკური ძრავი ან დაქირავებული მუშა-ძალა; აგრეთვე როდესაც მეურნეობაში მოიპოვება ორ ან მეტ თვლასანი ქარისა ან წყლის წისქვილი, ან და როდესაც ნაყიდი მასალისაგან გამოიხდება სპირტი;

დ) როდესაც ოჯახის წევრები იღებენ შემოსავალს რელიგიური კულტის მსახურის სახით;

ე) როდესაც მეურნეობა აქირავებს მუდმივ ან სეზონობით ცალკე გაწყობილ სადგომს საცხოვრებლად ან სავაჭრო თუ სამრეწველო საწარმოს მოსათავსებლად.

შენიშვნა. იმ მეურნეობის დაბეგრა ინდივიდუალური წესით, რომელიც, ოჯახში შრომის უნარმქონე წევრის უყოლობის გამო, დაქირავებულ შრომას გამოიყენებს, თუნდაც იმ ფარგლებში, რაც ამა მუხლის „გ“ პუნქტით გათვალისწინებულ რაოდენობას აღემატება, სავალდებულო არ არის. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. 29 მუხ. და ა/კფსრ სახ. კ-თა საბჭოს 1929 წ. მარტის 25-ს თარიღისა და 114 №-ის დადგენილების 13 მუხლი).

26. სოფლის მეურნეობის შემოსავლის თანხა, რაც გამოანგარიშებულ იქნება ინდივიდუალური წესით დაბეგრის დროს, არ უნდა აღემატებოდეს ნორმების მიხედვით გამოანგარიშებულ ამავე შემოსავლის თანხას 75%-ზე მეტი რაოდენობით.

ყოველგვარი არასამიწათმოქმედო შემოსავალი (სამუშაო ხელფასისა და გარე-სარეწაოზე გასვლით მიღებული დაქირავებული შრომის საშოვარის გარდა), ინდივიდუალური წესით დაბეგრის დროს, მთლად ჩარიცხულ უნდა იქნეს მეურნეობის დასაბეგრავ შემოსავალში.

სამუშაო ხელფასი და გარე-სარეწაოზე გასვლით მიღებული დაქირავებული შრომის საშოვარი, ინდივიდუალური წესით დაბეგრის დროს, ჩარიცხულ უნდა იქნეს მეურნეობის დასაბეგრავ შემოსავალში ამა დადგენილების 22 მუხლით დაწესებული რაოდენობით.

(ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. 30 მუხლი).

27. ინდივიდუალური წესით დასაბეგრავ მეურნეობათა სიის წინასწარ შედგენას და ამ მეურნეობათა შემოსავლის წინასწარ განსაზღვრას აწარმოებს სათემო სააღრიცხვო კომისია.

ინდივიდუალური წესით დასაბეგრავ მეურნეობათა სია განხილულ უნდა იქნეს სათემო აღმასრულებელი კომიტეტის მიერ. ასეთ მეურნეობათა სიას დამტკიცებს და მათ შემოსავლის რაოდენობას განსაზღვრავს სათემო სავადასახადო კომისია, რომელიც გამოჰკითხავს გადამხდელს მისი შემოსავლის რაოდენობას და საჭირო შემთხვევაში მოახდენს მეურნეობის გამოკვლევას (ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. 31 მუხ.).

ინდივიდუალური წესით დასაბეგრავ მეურნეობათა სიას საბოლოოდ დაამტკიცებს და ამ მეურნეობათა შემოსავალს საბოლოოდ დააწესებს სამაზრო სავადასახადო კომისია.

28. ინდივიდუალური წესით დასაბეგრავ მეურნეობათა რიცხვი არ უნდა აღემატებოდეს მთლად რესპუბლიკის ყველა საგლეხო მეურნეობის საერთო რიცხვის სამს პროცენტს.

(ერთ. სას.-სამ. დებ. 28 მუხლის მე-2 ნაწ. და ა/კსფსრ სახ. კ-თა საბჭოს 1929 წ. მარტის 25-ს თარიღისა და 114 №-ის დადგენილების მე-12 მუხ.).

კ ა ბ ი III.

გადასახადის გამოანგარიშება.

29. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების 32 მუხლის საფუძველზე და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1929 წ. მარტის 25-ს თარიღისა და 114 №-ის დადგენილების მე-14 მუხლის თანახმად, ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის გამოანგარიშება მთლად რესპუბლიკაში დაწესებულ იქნეს მეურნეობის მთელი შემოსავლის მიხედვით და მჭამელთა აღრიცხვით.

30. თვითეული ინდივიდუალური მეურნეობისათვის გადასახადის რაოდენობა განისაზღვრება მეურნეობის გამოანგარიშებული შემოსავლის საერთო თანხის მიხედვით, 20 მანეთის გამოკლებით მეურნეობაში მყოფ თვითეულ მჭამელზე. გადასახადის განსაზღვრა მოხდება შემდეგი ცხრილის თანახმად:

პირველ 25 მანეთზე გადახდევინებულ იქნება 4 კაპ. თითო მან.

25 მან. მეტი თანხისათვის	100 მანეთამ.	"	7	"	"	"
100	"	"	10	"	"	"
150	"	"	15	"	"	"
200	"	"	20	"	"	"
250	"	"	22	"	"	"
300	"	"	25	"	"	"
400	"	"	28	"	"	"
600	"	"	30	"	"	"

ამასთანავე, იმ მეურნეობისათვის, რომელსაც ჰყავს 7 და 8 მჭამელი, დაწესებულია შენაწერი გადასახადის მონაკლები 5%-ის რაოდენობით; იმ მეურნეობისათვის, რომელსაც ჰყავს 9 და 10 მჭამელი, — 10%-ის რაოდენობით, ხოლო იმ მეურნეობისათვის, რომელსაც 11 და მეტი მჭამელი ჰყავს, — 15%-ის რაოდენობით (ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. 35 მუხ.).

გადასახადის განაკვეთების გადიდება არ შეიძლება 3 წლის განმავლობაში (1929/30, 1930/31 და 1931/32 წ. წ.).

(ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. 35 მუხ.).

31. სასოფლო-სამეურნეო კომუნისა და არტელისათვის გადასახადი ყველგან გამოიანგარიშება იმ შემოსავლის მიხედვით, რაც თითო მჭამელზე მოდის, მონაკლების დაწესებით ამა დადგენილების მე-40 მუხ. თანახმად (ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. 34 მუხ.).

32. საბჭოთა მეურნეობისათვის გადასახადი ყველგან გამოიანგარიშება მეურნეობის დასაბეგრი შემოსავლის თანხაზე გადასახადის საშუალო განაკვეთის მიხედვით, რაც დაწესებულია უწყებულ მაზრაში დასაბეგრი შემოსავლის თითო მანეთზე. (ერთ. სას.-სამ. გად. დებ. 39 მუხლი).

კ ა რ ი V.

გადასახადის შეღავათები.

33. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით არ უნდა დაიბეგროს ისეთი ინდივიდუალური მეურნეობა, რომლის დასაბეგრი შემოსავლის თანხა არ აღემატება 110 მანეთს და რომელსაც 1 ან 2 მკამელი ჰყავს; აგრეთვე ის მეურნეობა, სადაც 3 ან 4 მკამელია და დასაბეგრი შემოსავალი 130 მან. არ აღემატება; ის მეურნეობაც, რომლის დასაბეგრი შემოსავალი 150 მან. არ აღემატება და სადაც 5 ან მეტი მკამელია.

სასოფლო-სამეურნეო კომუნა და არტელი განთავისუფლდება ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადისაგან, უკეთუ დასაბეგრი შემოსავლის თანხა არ აღემატება 30 მან. თითო მკამელზე.

შენიშვნა. სათემო სავადასახადო კომისიას უფლება აქვს არ შეუფარდოს დაუბეგრავი მინიმუმი ისეთ მეურნეობას, რომელსაც აქვს სარეწავი და საშემოსავლო გადასახადების კანონების თანახმად დასაბეგრი შემოსავალი (ერთ. სას.-სამ. ვად. დებ. 42 მუხ. და ა/კსტსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1929 წ. მარტის 25-ს თარიღისა და 114 №-ის დადგენილების მე-15 მუხ.).

34. ნათესი სივრცის გაფართოების წასახალისებლად:

ა) განთავისუფლდება დაბეგრისაგან მთლად ის ნათესი სივრცე, რაც 1929/30 და 1930/31 წლებში მეტი აღმოჩნდება 1928/29 წ. დაბეგრის დროს აღრიცხულ სივრცესთან შედარებით;

ბ) უკეთუ დიდხანს უხმარი მიწა და გაუტეხავი მიწა მოხნულ იქნა, იგი განთავისუფლდება დაბეგრისაგან ორი წლის განმავლობაში;

გ) არ დაიბეგრება გამოუსადეგი მიწა, უკეთუ მას მელიორაცია გაუკეთდა, აგრეთვე ხელოვნურად დანოტიავებული მიწა და ბექურებმოვლებული მიწა, რაც წინად დასაბეგრი სივრცის შედგენილობაში არ შედიოდა—სამი წლის განმავლობაში ამ მიწებზე მიწის მოსარგებლეთა ხარჯით წარმოებული სამელიორაციო მუშაობის დამთავრების შემდეგ;

დ) არ დაიბეგრება ის მიწა, რომელზედაც სავადასახადო წლის წინამორბედ წელს სწარმოებდა ვაკაფული მთლიანი ტყის ნაკვეთების გაწმენდა-ამოძირკვა სათესისა და სათიბისათვის.

შენიშვნა. „ა“ და „ბ“ პუნქტებში აღნიშნული შეღავათები მიეცემა ყველა ინდივიდუალურ მეურნეობას, გარდა აშკარად კულაკურისა, და ყველა კოლექტიურ მეურნეობას. იმ აშკარად კულაკური მეურნეობის ნიშნები და გამორკვევის წესი, რომელზედაც ეს შეღავათები არა ვრცელდება, განისაზღვრება საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოს განსაკუთრებული დადგენილებით.

(ერთ. სას.-სამ. ვად. დებ. 44 მუხ. და ა/კსტსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1929 წ. მარტის 25-ს თარიღისა და 114 №-ის დადგენილების მე-16 მუხ.).

35. მოსავლიანობის გადიდების წასახალისებლად:

ა) დაწესებულია გამოანგარიშებული შესაწერი გადასახადის მონაკლები 10%-ის რაოდენობით ყველა მეურნეობისათვის იმ საადგილმამულო საზოგადო-

წარმოების შემდეგ რაიონებში: ტფილისის მაზრაში—წალკისა, კობისა, ყაზბეგისა, ერწოს და ფშავ-ხევსურეთის რაიონი, ბორჩალოს მაზრაში—ბაშკიჩეთის რაიონი, ახალქალაქის მაზრაში—გორელოვკისა, სათხისა და ყაზახის რაიონი და რაჭა-ლეჩხუმის მაზრაში—მრავალ-ზალესის რაიონი;

ბ) „ა“ პუნქტით გათვალისწინებულ რაიონებში სათესი ბალახით დაჭერილი სივრცე დაიბეგრება სათიბის შემოსავლიანობის ნორმის მიხედვით, ხოლო არა უმეტეს სახნავეის შემოსავლიანობის ნორმისა;

გ) დაბეგრისაგან განთავისუფლდება: 1) სანაშენო საქონელი (მოზვერი, ულაყი), რომელიც მოწონებულია შიწათმოქმედების სახალხო კომისარიატის ორგანოების მიერ; 2) ჯიშიანი ცხვრის სამომწინებლოს ყოველგვარი ჯიშის ცხვარი: წმინდა ვერძიანი, ნახევრად-მსხვილმატყლიანი და მსხვილმატყლიანი; 3) ჯიშიანი ბურვაკი, რომელიც საზოგადოებრივ საგრილებელ პუნქტზეა და გატარებულია საადგილ-მამულო ორგანოს რეგისტრაციაში; 4) მერინოსის ჯიშის ცხვარი და მერინოსის მეტისები კოლექტიურ და საბჭოთა მეურნეობაში და აგრეთვე იმ ინდივიდუალურ მეურნეობაში, სადაც ცხვრის რაოდენობა 250 სულს არ აღემატება;

დ) გადასახადისაგან განთავისუფლდება ის სავეღე ნაკვეთი, რაც გამოყოფილია საზოგადოებრივ ფონდიდან ან სახელმწიფო საადგილმამულო ქონებიდან საზოგადოებრივ საგრილებელ საქმეში გამოსაყენებელი სანაშენო საქონლისათვის; ამასთანავე გადასახადისაგან განთავისუფლდება არა უმეტეს 3 დესეტინისა თვითივე სანაშენო პირუტყვეზე.

(ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების 27 მუხ. და ამ მუხლის 1-ლი შენიშვნა და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1929 წ. მარტის 25-ის თარიღისა და 114 №-ის დადგენილების 17 მუხ. და მისი შენიშვნა).

38. სოფლის მეურნეობის სპეციალური დარგების განთავისუფლებისათვის ხელის შესაწყობად—გადასახადისაგან განთავისუფლდება:

ა) ახლად გაშენებულ ვენახის სივრცე და ხეხილის ახალი ნარგავის სივრცე—მეორე წლამდე ნაყოფის პირველად მოსხმის შემდეგ;

ბ) ფილოქსერის მძლე საძირზე გაშენებული ვენახის სივრცე—მესამე წლამდე ნაყოფის პირველად მოსხმის შემდეგ;

გ) ახლად გაშენებული ხეხილისა და ვენახის სანერგის სივრცე—პირველი ოთხი წლის განმავლობაში გაშენების დროიდან;

დ) ჩაის პლანტაციით და თუთის ხისა, ბამბუკისა და დეკორატიული მცენარეთა ნარგავით დაჭერილი სივრცე და ქარხლის ნათესი სივრცე;

ე) მეაბრეშუმეობის შემოსავალი.

(ერთიანი სასოფ.-სამ. გადასახადის დებულების 48 მუხ. და მისი შენიშვნა და ა/კსფსრ სახალხო კომისართა საბჭოს 1929 წ. მარტის 25-ის თარიღისა და 114 №-ის დადგენილების მე-18 მუხ.).

39. გადასახადისაგან განთავისუფლდება:

ა) საზოგადოებრივი ნათესი იმ ნაკვეთზე, რაც გამოყოფილია საზოგადოებრივი ფონდიდან სოფლის საზოგადოების განაჩენით და რაც დათესილია ამ საზოგადოების სახსარით ხელუხლებელი სათესლე მარაგის შესაქმნელად;

ბ) საზოგადოებრივი ნათესი, რომელსაც სასწავლო-საჩვენებელი მნიშვნელობა აქვს;

გ) მთლად საერთო-სახელმწიფო ან ადგილობრივ ბიუჯეტზე მყოფი მეურნეობანი საცდელი, საცდელ-საჩვენებელი, სასულეკციო, სათესლე და საქონლის მომშენებელი სადგურებისა და საჯიშო მეურნეობა და ცხენის სამომშენებლო;

დ) საცდელი და საცდელ-საჩვენებელი მეურნეობა სასოფლო-სამეურნეო სამეცნიერო და სამოსწავლო დაწესებულებისა.

(ერთიანი სასოფ.-სამ. გადასახადის დებულების 49 მუხ.).

40. სასოფლო-სამეურნეო კომუნისა და არტელისათვის დაწესებულია შემწერილი გადასახადის მონაკლები: კომუნისათვის 60%-ისა და არტელისათვის—40%-ის რაოდენობით, უკეთუ მათში დასაბევრი შემოსავალი მჭამელზე მოდის არა უმეტეს იმ საშუალო შემოსავლისა, რაც ამა თუ იმ მაზრაში ინდივიდუალური გლეხის მეურნეობის მჭამელზე მოდის.

უკეთუ კომუნისა და არტელის შემოსავალი მჭამელზე აღემატება იმ საშუალო შემოსავალს, რაც მაზრაში ინდივიდუალური გლეხის მეურნეობის მჭამელზე მოდის. გადასახადი გამოიანგარიშება ამ საშუალო შემოსავლის მიხედვით; თანაც, ამგვარად გამოიანგარიშებულ შემწერილ გადასახადზე კომუნისათვის დაწესებულია მონაკლები 30%-ის, ხოლო არტელისათვის—25%-ის რაოდენობით.

(ერთიანი სასოფ.-სამ. გადასახადის დებულების 50 მუხ.).

41. ყველა სახის ამხანაგობას, რომელიც ეწევა მიწის საზოგადოებრივ შემუშავებას დაქირავებული მუშა-ძალის გამოუყენებლად, ეძლევა შემდეგი შეღავათი: ამხანაგობისათვის გამოიანგარიშებულ შემოსავალს გამოაკლდება ის თანხა, რომელიც არ იყოფა ამხანაგობის წევრთა შორის, არამედ ამხანაგობაში რჩება. შემოსავლის დანარჩენ ნაწილზე ამხანაგობისათვის დაწესებულია მონაკლები 20%-ის რაოდენობით, ხოლო ნაშთი განაწილდება ამხანაგობის წევრთა შორის და ჩაირიცხება მათ ინდივიდუალურ მეურნეობათა დასაბევრავ შემოსავალში (ერთ. სას.-სამეურნეო გადასახადის დებულების 51 მუხ.).

42. ქვემოაღნიშნულ ცხრილში გათვალისწინებული შეღავათი ეძლევა იმ მეურნეობას, რომლის შედგენილობაშიაც შედის:

ა) საკადრო სამერიგეო და უმცროს მეთაურთა შედგენილობის სამხედრო მსახური, რომელიც მუდმივ სამსახურშია ან ვადაზე ზედმეტ სამსახურში, საგადასახადო წლის შემოდგომაზე გაწვეულთა გამოუკლებლად;

ბ) საშუალო, უფროს და უმაღლეს მეთაურთა შედგენილობის სამხედრო მსახური—საკადრო და რეზერვში მყოფი;

გ) საშუალო, უფროს და უმაღლეს მეთაურთა შედგენილობის პირი, რომელიც გრძელვადიან შევებულებაშია, ტერიტორიალური ნაწილის ცვალებად შედგენილობაშია და სათადარიგოდ იმყოფება და რომელიც გაწვეულია ასეთ პირთათვის დაწესებულ შეკრებაზე ან ინსტრუქტორად წვევამდელამდე და ჯარს გარეშე მომზადების ჩასატარებლად;

დ) უმცროსი საკომანდო შედგენილობის სამხედრო მსახური, რომელიც გრძელვადიანი შევებულებიდან გადარიცხულია ტერიტორიალური ნაწილის ცვალებად შედგენილობაში.

ე) „ა“ და „ბ“ პუნქტში აღნიშნული პირი, რომელიც გაშვებულია გრძელვადიან შევებულებაში, სათადარიგოდ ან სრულიად დათხოვნილია სამსახურიდან საგადასახადო წლის წინამორბედი წლის მარტის 1-ის შემდეგ;

ვ) განსაკუთრებული სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის მქონე საწარმოთა და ნაგებობათა სამხედრო რიგზე დაყენებული დაცვის პირი და გზათა სახალხო კომისარიატის გზების დაცვის სამხედრო რიგზე დაყენებული შედგენილობის პირი;

ზ) ომის ინვალიდი, რომელიც ინვალიდობის 1-ლ, მე-2 და მე-3 ჯგუფს მიეკუთვნება;

თ) შრომის ინვალიდი და სხვა ინვალიდი, რომელიც ინვალიდობის 1-ლ, მე-2 და მე-3 ჯგუფს მიეკუთვნება, უკეთუ მას არაშრომითი ხასიათის შემოსავალი არა აქვს.

ცხრილი მუშათა და გლეხთა არმიის სამხედრო მსახურთა (მათ რიცხვში სახელმწიფო პოლიტიკური სამმართველოს ჯარისა და საბადრაგო ნაწილისა), სათადარიგო სამხედრო ვალდებულ პირთა და ინვალიდთა შეღავათისა.

	უკეთუ მეურნეობის დასაბეგრი შემოსავალი არ აღემატება 190 მან., ხოლო იმ მეურნეობაში, სადაც ოთხი ან მეტი მჭამელია—65 მანეთს მჭამელზე.	უკეთუ მეურნეობის დასაბეგრი შემოსავალი აღემატება 190 მანეთს, ხოლო იმ მეურნეობაში, სადაც ოთხი ან მეტი მჭამელია—65 მანეთს მჭამელზე.
<p>1. მეურნეობა, რომლის შედგენილობაშიაც შედის ვადაზე ზედმეტი სამსახურის უმცროსი საკომანდო შედგენილობის პირი.</p> <p>უკეთუ მეურნეობაში სხვა შრომის უნარიანი მამაკაცი არ არის.</p> <p>უკეთუ მეურნეობაში არის სხვა შრომის უნარიანი მამაკაცი.</p>	<p>გადასახადისაგან მთლად განთავისუფლდება.</p> <p>გადასახადისაგან მთლად განთავისუფლდება.</p>	<p>განთავისუფლდება სამი მეოთხედი გადასახადისაგან.</p> <p>განთავისუფლდება ნახევარი გადასახადისაგან.</p>
<p>2. მეურნეობა, რომლის შედგენილობაშიაც შედის ამა მუხლში აღნიშნული სხვა პირები.</p> <p>უკეთუ მეურნეობაში სხვა შრომის უნარიანი მამაკაცი არ არის.</p> <p>უკეთუ მეურნეობაში არის სხვა შრომის უნარიანი მამაკაცი.</p>	<p>განთავისუფლდება სამი მეოთხედი გადასახადისაგან.</p> <p>განთავისუფლდება სამი მეოთხედი გადასახადისაგან.</p>	<p>განთავისუფლდება ნახევარი გადასახადისაგან.</p> <p>განთავისუფლდება მეოთხედი გადასახადისაგან.</p>

(ერთიანი სასოფ.-სამ. გადასახადის დებულების 52 მუხ.).

43. 42 მუხლში აღნიშნული პირნი შედიან მეურნეობის მკამელთა რიცხვში (სასოფ.-სამ. გადასახადის დებულების 53 მუხ.).

44. სასოფლო-სამეურნეო კომუნაში და არტელში, რომლის შედგენილობაშიაც შედიან 42 მუხლში ჩამოთვლილი პირები, მეურნეობის დასაბეგრი შემოსავლის საერთო თანხიდან გამორიცხება შემოსავლის ის თანხა, რაც აღნიშნულ პირებზე მოდის (სასოფ. სამეურნეო გადასახადის დებულების 54 მუხ.).

45. იმ მეურნეობაში, რომლის შედგენილობაშიაც შედის ცენოსანთა ტერიტორიული ნაწილის ცვალებადი შედგენილობის სამხედრო მსახური; გაწვეული სწავლებაზე ან სასწავლო შეკრებაზე საკუთარი სამწყობრო ცხენით, — ეს ცხენი გადასახადით არ დაიბეგრება (ერთიანი სასოფ.-სამ. გადასახადის დებულების 55 მუხ.).

46. მეურნეობას, სადაც არის სამხედრო მსახური და სათადარიგო სამხედროვალდებული პირი, რომელიც გაწვეულია ასეთ პირთათვის დაწესებულ სწავლებაზე და შეკრებაზე, ვადა გადასახადის იმ ნაწილის გადახდისა, რაც შეტანილ უნდა იქნეს სწავლების თუ შეკრების დროის განმავლობაში, გადაეღება ერთი თვით ამ პირის დაბრუნების დღიდან. საურავი ამ დროისათვის დარჩეულ არ უნდა იქნეს (ერთიანი სასოფ.-სამ. გადასახადის დებულების 56 მუხ.).

47. სასოფლო-სამეურნეო კომუნა ან არტელი, რომელიც მოწყობილია მუშათა და გლეხთა წითელი არმიის კადრიდან გრძელვადიან შევებულებაში და სათადარიგოდ გაშვებულ ან სამსახურიდან სრულიად დათხოვნილ პირთა მიერ, სრულიად განთავისუფლდება გადასახადისაგან ორი წლის განმავლობაში ამ კომუნის თუ არტელის მოწყობის დროიდან:

ა) უკეთუ კომუნა თუ არტელი აღნიშნულ პირთა მიერ მოწყობილია პირველი წლის განმავლობაში კადრიდან დათხოვნის შემდეგ და

ბ) უკეთუ ამასთანავე აღნიშნული პირნი კომუნის თუ არტელის შრომისუნარიან წევრ-მამაკაცთა საერთო რიცხვის ნახევარზე ნაკლებს მაინც არ შეადგენენ (ერთიანი სასოფ.-სამ. გადასახადის დებულების 57 მუხ.).

48. იმ მეურნეობას, რომელსაც ეძლევა შეღავათი 42—47 მუხლების თანხმად, არ წაერთმევა სხვა შეღავათის უფლება, რაც ამა დებულებით გათვალისწინებულია (ერთიანი სასოფ.-სამ. გადასახადის დებულების 58 მუხ.).

49. მიწის მშრომელ მოსარგებლეთა მეურნეობათ და მათ შენაერთებს, რომელნიც გადასახლებული ან განსახლებული არიან ახალ ადგილას გადასახლებისა და მიწათმოწყობის წესების მიხედვით, — მიეცემათ შემდეგი შეღავათი:

ა) მეურნეობა, რომელიც გადასახლებული ან განსახლებულია ისეთ ადგილას, სადაც საჭიროა მიწის ამოძირკვა და გაწმენდა და სხვა სამელიორაციო მუშაობა კულტურული მიწების განმზადებისათვის, განთავისუფლდება გადასახადისაგან 5 წლის განმავლობაში, ხოლო კოლექტიური მეურნეობა — 6 წლის განმავლობაში დაბინავების შემდეგ;

ბ) მეურნეობა, რომელიც გადასახლებული ან განსახლებულია ისეთ ადგილას, სადაც საჭიროა გაუტეხავი მიწის დამუშავება, განთავისუფლდება გადასახადისაგან სამი წლის განმავლობაში, ხოლო კოლექტიური მეურნეობა — ოთხი წლის განმავლობაში დაბინავების შემდეგ;

გ) მეურნეობა, რომელიც გადასახლებული ან განსახლებულია ისეთ ადგილას, სადაც გაუტყეავი მიწის დამუშავება საქირო არ არის, განთავისუფლდება გადასახადისაგან, უკეთეს გადასახლება ან განსახლება დაკავშირებულია მეურნეობის მუდმივი წარმოებისათვის აუცილებელი შენობების გადატანასთან და აგებასთან; ეს უქანსკენელი შეღავათი ეძლევა ინდივიდუალურ მეურნეობას ერთის წლით მიწათსარგებლობაზე ახალ საზღვრებში გადასვლის დროიდან, ხოლო კოლექტიურ მეურნეობას—ორის წლის განმავლობაში, როდესაც შენობებია გადატანილი, და სამი წლის განმავლობაში, როდესაც ახალი შენობებია აგებული (ერთიანი სასოფ.-სამ. გადასახადის დებულების 59 მუხ.)

50. სტიქიური უბედურებისაგან დაზარალებული მეურნეობა განთავისუფლდება გადასახადისაგან სათემო საგადასახადო კომისიის მიერ სრულიად ან ნაწილობრივ—მეურნეობისათვის მიყენებული საერთო ზიანისა და მეურნეობის ძალოვნობის მიხედვით (ერთიანი სასოფ.-სამ. გადასახადის დებულების 62 მუხ.).

51. საგლეხო შრომითი მეურნეობა, რომელიც ეკუთვნის სამსახურებრივი მოვალეობის შესრულების დროს ან ამ შესრულებასთან დაკავშირებით მოკლული ტყის მიმუშავის ქვრივსა და არასრულწლოვან შვილებს, განთავისუფლდება გადასახადისაგან 5 წლის განმავლობაში აღნიშნული მომუშავეს გარდაცვალების შემდეგ (ერთიანი სასოფ.-სამ. გადასახადის დებულების 65 მუხ.).

52. იმ პირთა მეურნეობა, რომელთაც იკისრეს ობლებისა და მათი ქონების მეურვეობა და მზრუნველობა, განთავისუფლდება მეურვეობაში მყოფ პირთა ხვედრი მიწის ნაკვეთებისა და მათი კუთვნილი საქონელი შემოსავლის გადასახადისაგან—სამი წლის განმავლობაში მეურვეობის და მზრუნველობის დაწესების დროიდან.

ობოლი ჩაირიცხება მეურვის ან მზრუნველის მეურნეობის მჭამელთა რიცხვში. ეს შეღავათი შეფარდებულ უნდა იქნეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როდესაც მეურვე ან მზრუნველი ობოლთან ერთად ცხოვრობს და მათი მეურნეობაც ერთად სწარმოებს (ერთიანი სასოფ.-სამ. გადასახადის დებულების 66 მუხ.).

53. დამატებითი მიწა, რაც გლეხის ოჯახს ან კოლექტიურ მეურნეობას მიეცემა მის მიერ სასოფლო სამეურნეო შრომისათვის მოსამზადებლად საბავშვო სახლიდან აყვანილ მოწაფეზე,—განთავისუფლდება გადასახადისაგან სამი წლის განმავლობაში აღნიშნული მიწის მიჩენის დროიდან (ერთიანი სასოფ.-სამ. გადასახადის დებულების 67 მუხ.).

54. გადასახადისაგან განთავისუფლდება:
ა) საზოგადოებრივი ნათესი იმ ნაკვეთზე, რაც გამოყოფილია სათემო ფონდიდან და გამოიყენება გლეხთა ურთიერთ დამხმარე საზოგადოების მიერ და მისი თანაბარი ორგანაზაციის მიერ თავისი მიზნების განსახორციელებლად;
ბ) საზოგადოებრივი ნათესი, რაც დანიშნულია კულტურულ-განმანათლებელ დაწესებულებათა სასურსათო მოთხოვნილების დასაკმაყოფილებლად;
გ) მეურნეობა სკოლისა, საბავშვო დაწესებულებისა, საპატიმრო ადგილისა (მათ რიცხვში თავისუფლება-აღკვეთილთათვის არსებული შრომის კოლონიისა) და აგრეთვე სამკურნალო დაწესებულებისა, რომელიც სახელმწიფო საზოგადოებრივ და პროფესიონალურ დაწესებულებას ან ორგანიზაციას ეკუთვნის;

დ) სასწავლო-წარმოებითი მეურნეობა, რომელიც საბავშვო სახლების მოწოდებას და უპატრონო ბავშვთათვის არსებობს;

ე) ის მიწის ნაკვეთები, რაც გამოყოფილია მოხალისე სახანძრო ორგანიზაციის მიერ თავის ცხენთა საშტატო შედგენილობისათვის ფურაჯის დასამზადებლად და აგრეთვე ამ ორგანიზაციის ცხენთა შედგენილობა მტკიცე შტატების ფარგლებში (ერთიანი სასოფ.-სამ. გადასახადის დებულების 68 მუხ.).

კ ა ტ ი V.

ანარიცხი ადგილობრივი სახსარისათვის.

55. შემოსული გადასახადიდან გადაიდება ანარიცხი ადგილობრივი სახსარისათვის რესპუბლიკაში მიღებული გადასახადის საერთო თანხის 62%-ის რაოდენობით (ერთიანი სასოფ.-სამ. გადასახადის დებულების 70 მუხ.).

56. 55 მუხლში აღნიშნული ანარიცხი ადგილობრივი სახსარისათვის განაწილდება შემდეგნაირად:

ა) 40% შემოსული გადასახადისა თვითეულ თემში ჩაირიცხება სათანადო თემის ბიუჯეტში;

ბ) 12% შემოსული გადასახადისა თვითეულ მაზრაში (სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქისათვის კი—ამ ოლქში) ჩაირიცხება სათანადო მაზრის (ოლქის) ბიუჯეტში; ეს ანარიცხი შეიძლება გამოყენებულ იქნეს როგორც სათემო ბიუჯეტების გასაძლიერებლად, ისე სხვა ადგილობრივი ბიუჯეტების განსამტკიცებლად;

გ) 10% რესპუბლიკაში შემოსული გადასახადისა განაწილდება სახალხო კომისარათა საბჭოს მიერ „ბ“ პუნქტში აღნიშნული ტერიტორიალური ერთეულების ბიუჯეტებს შორის ამ ერთეულების ეკონომიური და ფინანსური მდგომარეობის მიხედვით (ერთიანი სას.-სამ. გადასახადის დებულების 71 მუხ.).

57. გადასახადის ანგარიშში შემოსული თანხა განაწილდება საერთო-სახელმწიფო და ადგილობრივ ბიუჯეტებს შორის, 55 და 56 მუხლების თანახმად, ამ თანხის მიღების კვალობაზე (ერთიანი სას.-სამ. გადასახადის დებულების 72 მუხ.).

კ ა ტ ი VI.

გადასახადის შეტანის ვადები.

58. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების 73 და 74 მუხლების საფუძველზე და ა/კსფსრ სახალხო კომისარათა საბჭოს 1929 წლის მარტის 25-ის თარიღისა და 114 №-ის დადგენილების მე-19 და მე-20 მუხლის თანახმად დაწესებულია შემდეგი უკიდურესი ვადები გადასახადის გადახდისა:

აღმოსავლეთ საქართველოსათვის და საზღვრეთ-ოსეთის ავტონომიური ოლქისათვის:

პირველი ვადა 1929 წლის ოქტომბრის 1-ლი	25%	ა
მეორე ვადა 1929 წლის დეკემბრის 1-ლი	50%	ა
მესამე ვადა 1930 წლის თებერვლის 1-ლი	25%	ა

დასავლეთ საქართველოსათვის და აჭარის ტანის სსრ რესპუბლიკისათვის:

პირველი ვადა 1929 წლის ოქტომბრის 1-ლი	10%	ა
მეორე ვადა 1930 წლის იანვრის 1-ლი	50%	ა
მესამე ვადა 1930 წლის თებერვლის 1-ლი	40%	ა

აფხაზეთის სს რესპლიკისათვის:

პირველი ვადა 1929 წლის დეკემბრის 1-ლი	25%	ა
მეორე ვადა 1930 წლის თებერვლის 1-ლი	25%	ა
მესამე ვადა 1930 წლის აპრილის 1-ლი	50%	ა

შენიშვნა. სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტს უფლება ეძლევა, უკეთეს საჭირო იქნება, დააწესოს ცალკე ადგილებისათვის, ზემოაღნიშნული ვადების ფარგალში, სხვადასხვა ვადა იმ პირობით კი, რომ ამა მუხლში დადგენილ ვადებზე მიღებულ იქნეს მთელი თანხა გადასახადისა.

59. სამაზრო აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილება, რაც ამა დადგენილებიდან გამომდინარეობს, გამოცხადებულ უნდა იქნეს ყრილობებზე ათი დღის განმავლობაში ამა დადგენილების გამოქვეყნების დღიდან.

კ ა რ ი VII.

ორგანოები, რომელთაც დაკისრებული აქვთ გადასახადის ჩატარება და უფლება-მოვალეობანი საგადასახადო კომისიებისა.

60. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კამპანიის ჩატარება სოფლად დაეკისრება სათემო აღმასრულებელ კომიტეტს (და სასოფლო საბჭოს, სადაც იგი არსებობს), ხოლო იმ ქალაქში, სადაც სოფლის მეურნეობის მწარმოებელი პირი, ამა დადგენილების 1-ლი მუხლის „ბ“ პუნქტის თანახმად, ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით იბეგრება—ქალაქის საბჭოს.

61. სათემო აღმასრულებელ კომიტეტს დაეკისრება:

ა) შეამოწმოს, თუ რამდენად სწორია სააღრიცხვო კომისიის მიერ (მუხ. 64) სოფლებისათვის შედგენილი სიები ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის გადამხდელთა და მის მიერვე წარმოებული აღრიცხვა შემოსავლის წყაროებისა;

ბ) ჩააბაროს გადახედვით საგადასახადო ფურცლები;

გ) დააჯარიმოს გადახედელი ამა დადგენილების 78 მუხლის წესისამებრ, უკეთეს იგი შემოსავლის წყაროს (მიწის რაოდენობა, საქონლის რიცხვი და სხვ.) დაუმალავს გადასახადის გადახდევინების ორგანოს;

დ) იხმაროს იძულებითი ღონისძიებანი ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის გადახდევინებისათვის—გადასახადების გადახდევინების დებულების წესისამებრ;

ე) მიიღოს შესატანი გადასახადის თანხა და გადაუგზავნოს იგი გადასახადების მიმღებ დაწესებულებას;

ვ) დაუბრუნოს და გაუბაროს ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის გადახდელს ზედმეტად შეტანილი თანხა;

ზ) აწარმოოს ცალკე გადახედვითა პირადი ანგარიშები და აგრეთვე მთლად ანგარიშწარმოება და ანგარიშგება ერთიანი სასოფლო სამეურნეო გადასახადის დარგში;

თ) საერთო ხელმძღვანელობა და მეთვალყურეობა გაუწიოს გადასახადის გადახდევინების საქმეს თემის ფარგლებში.

62. სათემო აღმასრულებელ კომიტეტთან ყველგან მოეწყობა, როგორც დამხმარე ორგანო, სათემო სააღრიცხვო კომისიები.

63. სათემო სააღრიცხვო კომისიების წევრებია: სათემო აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე, გლეხთა ურთიერთ დამხმარე კომიტეტის წარმომადგენელი და სათანადო სასოფლო ყრილობის მიერ არჩეული პირი.

შენიშვნა. სოფლის ყრილობის მიერ არჩეული წევრი სააღრიცხვო კომისიისა მონაწილეობას იღებს კომისიის მუშაობაში მხოლოდ იმ საქმეების გამო, რაც შეეხება სათანადო სოფელში ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ჩატარებას.

64. სათემო სააღრიცხვო კომისიას დაეკისრება:

ა) შეადგინოს ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის გადახედვითა სიები სოკლობრივ და აღრიცხოს შემოსავლის წყაროები და მკამელნი მეურნეობაში;

ბ) წინასწარ განსაზღვროს თვითთული მეურნეობისათვის რაოდენობა არასამიწათმოქმედო შემოსავლისა;

გ) წინასწარ გამოარკვიოს უფრო მდიდარი კულაკური მეურნეობანი, რომელნიც ინდივიდუალური წესით იბეგრებიან;

დ) მისცეს დასკვნა გადახედვითა საჩივრებისა და აგრეთვე შეღავათის და მონაკლების თაობაზე აღძრული შუამდგომლობის შესახებ;

შენიშვნა. იმ რაიონში, სადაც სასოფლო საბჭოებია, სათემო აღმასრულებელი კომიტეტის მოვალეობას შეასრულებს სასოფლო საბჭო, ხოლო ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კამპანიის ჩასატარებლად მოეწყობა სასოფლო სააღრიცხვო კომისიები.

65. სათემო აღმასრულებელ კომიტეტთან დაარსდება ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის სათემო კომისია შემდეგი შედგენილობით:

ა) თავმჯდომარე—სათემო აღმასრულებელი კომიტეტის თავმჯდომარე;

- ბ) სათემო აღმასრულებელი კომიტეტის საფინანსო ნაწილის გამგე;
- გ) თემის საადგილ-მამულო დარგის მომუშავე;
- დ) მიწა-ტყის მომუშავეთა პროფესიონალური კავშირის წარმომადგენელი;
- ე) ორი გლეხი, რომელთაგან ერთს დანიშნავს გლეხთა ურთიერთ დამხმარე კომიტეტი, ხოლო მეორეს აირჩევს სათანადო სასოფლო ყრილობა.

ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის სათემო კომისიის წევრთა შედგენილობაში აირჩევა თითო წარმომადგენელი ამა თუ იმ თემის ყველა სასოფლო ყრილობებისაგან, მაგრამ თვითეული ამ წევრთაგანი საგადასახადო კომისიის სხდომაში მონაწილეობას მიიღებს მხოლოდ სათანადო სოფლის საქმეების გამო.

66. კომისიის გლეხი-წევრი, რომელიც არჩეულია სასოფლო ყრილობის მიერ, კომისიის მუშაობაში მონაწილეობისათვის მიიღებს სასყიდელს ადგილობრივი ბიუჯეტის სახსრიდან—თვითეული სხდომისათვის ერთ მანეთს.

67. ქალაქ-ადგილას, სადაც ტარდება ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კომისია, რომელშიაც შევლენ: თავმჯდომარედ—საქალაქო საბჭოს თავმჯდომარე ან საქალაქო საბჭოს პრეზიდიუმის წევრი, ვისაც პრეზიდიუმი დანიშნავს, და წარმომადგენელი (თითო) სათანადო საფინანსო ორგანოსი, საქალაქო მიწების განმგებელი ორგანოსი და სათანადო პროფესიონალური ორგანიზაციისა, ვისაც ეს ორგანოები და ორგანიზაცია დანიშნავს, და ერთი წარმომადგენელი გადაამხდელთაგან.

68. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის სათემო და საქალაქო კომისიას დაეკისრება:

- ა) გაანთავისუფლოს დაბეგვისაგან ღარიბ მეურნეობათა არასამიწათმოქმედო შემოსავალი ამა დადგენილების მე-9 მუხლის წესისამებრ;
- ბ) გამოარკვიოს რაოდენობა გადაამხდელთა არასამიწათმოქმედო შემოსავლისა და საბოლოოდ განსაზღვროს იმ მეურნეობათა მთელი დასაბეგრი შემოსავლის თანხა, რომელთაც არასამიწათმოქმედო სამუშაო საშოვარი აქვთ;
- გ) გადასწყვიტოს საკითხები, რაც შეეხება ცალკე მეურნეობათა მიკუთვნებას უფრო მდიდარ კულაქურ მეურნეობათა კატეგორიისათვის, რომელნიც, ამა დადგენილების 25 მუხლის თანახმად, ინდივიდუალური წესით იბეგრებიან;
- დ) გადასწყვიტოს საკითხები იმ მეურნეობათათვის დაუბეგრავი მინიმუმის შეუფარდებლობის შესახებ, რომელთაც აქვთ შემოსავალი, რაც იბეგრება სარეწაო და საშემოსავლო გადასახადთა კანონების მიხედვით (33 მუხლის შენიშვნა);
- ე) გაანთავისუფლოს ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადისაგან სრულიად ან ნაწილობრივ სტიქიური უბედურებისაგან დაზარალებული მეურნეობანი (მუხ. 50);
- ვ) გადასწყვიტოს გადაამხდელთა (გარდა საბჭოთა მეურნეობებისა) საჩივარი შემოსავლის წყაროების არასისწორით აღრიცხვისა, შემოსავლის თანხის არასისწორით გამოანგარიშებისა და შეწერილი გადასახადის არასისწორით გამოანგარიშების შესახებ;
- ზ) მისცეს გადაამხდელთ კანონით გათვალისწინებული ყველა შეღავათი.

69. აფხაზეთის სს რესპუბლიკისა და აჭარისტანის ავტონომიური სს რესპუბლიკის სახალხო კომისართა საბჭოებთან, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის (კენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტთან და აგრეთვე ყველა სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტთან მოეწყობა ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კომისიები შემდეგი შედგენილობით:

ა) თავმჯდომარე, რომელსაც დანიშნავენ ზემოაღნიშნული ორგანოები — კუთვნილებისამებრ;

ბ) წარმომადგენელი (თითო) სათანადო საფინანსო, საადგილ-მამულო და სტატისტიკური ორგანოებისა და პროფესიონალური ორგანიზაციისა, ვისაც ეს ორგანოები და ორგანიზაცია დანიშნავს;

გ) თავმჯდომარე გლეხთა ურთიერთ დახმარე სათანადო კომიტეტისა.

70. წინა მუხლში აღნიშნულ ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის კომისიას დაეკისრება:

1) წინასწარ განიხილოს საკითხები და წარუდგინოს თავისი დასკვნა სათანადო აღმასრულებელ კომიტეტს:

ა) შემოსავლიანობის ნორმების დაწესების შესახებ თემებისა და სოფლებისათვის;

ბ) შემოსავლიანობის სხვადასხვა ნორმების დაწესების შესახებ სხვადასხვა სახის ბოსტნისა, ბაღისა და ბალისათვის;

გ) გადასახადის გადახდის კერძო ვადების დაწესების შესახებ თემში—ამა დადგენილების 58 მუხლით გათვალისწინებული ვადების ფარგლებში;

დ) იჯარით აღებული მიწების შემოსავლიანობის ნორმებისათვის მონაკლების პროცენტის დაწესების შესახებ,—ამა დადგენილების 20 მუხლის თანახმად;

2) საბოლოოდ დაამტკიცოს იმ მეურნეობათა სია, რომელნიც ინდივიდუალური წესით უნდა დაიბეგრონ;

3) გადასწყვიტოს სათანადო შემთხვევაში საჩივარი, რაც აღიძვრის ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ქვემდგომი კომისიის დადგენილების გამო.

71. გადამხდელთა დასაბეგრი შემოსავლის გამოანგარიშება, შესაწერი გადასახადის გამოანგარიშება და შედგენა საგადასახადო ფურცლებისა და პირადი ანგარიშებისა—დაეკისრება სამაზრო საფინანსო განყოფილებას.

72. საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოსთან მოეწყობა რესპუბლიკანური საგადასახადო კომისია, რომლის შედგენილობაც განისაზღვრება ცალკე დადგენილებით.

73. ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის რესპუბლიკანურ კომისიას (მუხ. 72) დაეკისრება:

1) წინასწარ განიხილა საკითხებისა და თავისი დასკვნის წარდგენა საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა საბჭოში:

ა) მემინდვრობის შემოსავლის გამოანგარიშების შესახებ ნათესის ან სახნავის მიხედვით;

ბ) იმ ქალაქ-ადგილების სიის განსაზღვრის შესახებ, სადაც ის პირნი, რომელნიც სოფლის მეურნეობას ეწევიან, იბეგრებიან ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით, და აგრეთვე იმ პირთა კატეგორიის დადგენის შესახებ, რომელნიც ამ ქალაქ-ადგილას ცხოვრობენ და ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადით იბეგრებიან;

გ) შემოსავლის ცალკე წყაროების შემოსავლიანობის ნორმების დაწესების შესახებ;

დ) ამა თუ იმ სახის არასამიწათმოქმედო შემოსავლის იმ ნაწილის პროცენტის განსაზღვრის შესახებ, რაც გადასახადით უნდა დაიბეგროს;

ე) ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის გადახდის ვადების დაწესების შესახებ;

ვ) იმ ნიშნთა ნუსხის შევსების შესახებ, რომლის მიხედვითაც მეურნეობა შეიძლება ინდივიდუალური წესით დაიბეგროს;

2) გადაწყვეტა, სათანადო შემთხვევაში, საჩივრებისა, რაც აღიძვრის ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ქვემდგომი კომისიის დადგენილების გამო.

პ ა რ ი VIII.

შუამდგომლობათა და საჩივართა შეტანისა და განხილვის წესი.

74. ყველა შუამდგომლობა და საჩივარი ინდივიდუალური და კოლექტიური მეურნეობისა გადასახადის შესახებ შეატანება სათემო აღმასრულებელ კომიტეტში, რომელიც ვალდებულია დაუყოვნებლივ გადასცეს ეს შუამდგომლობა და საჩივარი განსახილველად სათემო საგადასახადო კომისიას.

სათემო საგადასახადო კომისიის გადაწყვეტილება შეიძლება განსაჩივრებულ იქნეს უშუალოდ შემდგომ საგადასახადო კომისიაში, რომლის გადაწყვეტილებაც საბოლოოა.

საგადასახადო კომისია ვალდებულია განიხილოს მიღებული შუამდგომლობა და საჩივარი ერთი თვის განმავლობაში მათი შეტანის დღიდან (ერთიანი სას.სამ. გადასახადის დებულების 77 მუხ.).

75. შუამდგომლობა აღძვრისა და საჩივართა შეტანისათვის დაწესებულია შემდეგი ვადები:

ა) საჩივარი შემოსავლის წყაროებისა და მჭამელთა რიცხვის არასწორი აღრიცხვის შესახებ და შემოსავლის განსაზღვრისა და გადასახადის გამოანგარიშების შესახებ, აგრეთვე შუამდგომლობა შეღავათის მიცემის შესახებ, გარდა სტიქიურ უბედურებასთან დაკავშირებულ შეღავათისა, შეტანილ უნდა იქნეს არა უგვიანეს ერთი თვისა გადამხდელისათვის საგადასახადო ფურცლის ჩაბარების დღიდან;

ბ) შუამდგომლობა სტიქიური უბედურების გამო შეღავათის მიცემის შესახებ შეტანილ უნდა იქნეს ერთი თვის განმავლობაში იმ დროიდან, როდესაც სტიქიური უბედურება მოხდა (ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების 78 მუხ.).

76. შუამდგომლობის აღძვრა და საჩივრის შეტანა გადასახადის გადახდევინებას ვერ შეაჩერებს (ერთიანი სას.-სამ. გადასახადის დებულების 79 მუხ.).

კ ა რ ი IX.

პასუხიმგებლობა ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების აღსრულებისათვის.

77. სათემო აღმასრულებელ კომიტეტს (სასოფლო საბჭოს) დაეკისრება პასუხიმგებლობა თვითეული მეურნეობის დასაბეგრი შემოსავლის წყაროებისა და მკამელთა რიცხვის სისწორით და თავის დროზე აღრიცხვისათვის, საგადასახადო ფურცლების თავის დროზე ჩაბარებისათვის და აგრეთვე გადასახადის თავის დროზე და სრულიად გადახდევინებისათვის (ერთიანი სასოფლო-სამ. გადასახადის დებულების 81 მუხ.).

78. უკეთუ გადახდელი გადასახადის გადახდევინების ორგანოს შემოსავლის წყაროებს დაუმაღეს, იგი დაჯარიმებული უნდა იქნეს ადმინისტრაციული წესით ან უნდა მიიცეს პასუხისგებაში სსამართლოს წესით.

ჯარიმას დაადებს სათემო აღმასრულებელი კომიტეტი. ჯარიმა არ შეიძლება უფრო მეტად, ვიდრე ხუთჯერ აღემატებოდეს იმ თანხას, რა თანხითაც შემცირდებოდა შეწერილი გადასახადი საშემოსავლო წყაროს გადამალვის გამო.

სათემო აღმასრულებელი კომიტეტის დადგენილება ჯარიმის დადების შესახებ შეიძლება განსაჩივრებულ იქნეს სამაზრო აღმასრულებელ კომიტეტში (სამხრეთ-ოსეთის ავტონომიურ ოლქში კი—ამ ოლქის ცენტრალურ აღმასრულებელ კომიტეტში), რომლის გადაწყვეტილებაც საბოლოოა (ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულების 82 მუხ.).

79. იმ გადახდელის მიმართ, რომელიც გასასახადს არ გადაიხდის ამა დადგენილების 58 მუხლის წესისამებრ დადგენილ და გამოქვეყნებულ ვადებზე, შეფარდებულ უნდა იქნეს გადასახადთა გადახდევინების დებულებით გათვალისწინებული ღონისძიება. კერძოდ, იმ გადახდელის ქონება, რომელიც გადასახადს არ გადაიხდის, აიწვრება და გაიყიდება საჯარო ვაჭრობით, ხოლო ვადის გადაცილებისათვის მას გადახდება საურავი ორი მეთადი პროცენტის რაოდენობით თვითეული ვადავალის დღისათვის (ერთიანი სასოფ.-სამ. გადასახადის დებულების 83 მუხ.).

კ ა რ ი X.

ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის ჩატარების ხელმძღვანელობა და მეთვალყურეობა.

80. თვალყურის დევნება ამა დადგენილების აღსრულებისათვის და საერთო ხელმძღვანელობის გაწევა ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულე-

ბის განხორციელებისათვის— დაეკისრება საქართველოს სსრ ფინანსთა სახალხო
კომისარიატს, რომელსაც უფლება ეძლევა გამოსცეს სათანადო ინსტრუქციები.

81. საქართველოს სსრ ფინანსთა სახალხო კომისარიატი იხელმძღვანელებს
ერთიანი სასაფლო-სამეურნეო გადასახადის დებულებას, ამა დადგენილებას და
იმ ინსტრუქციებს, რასაც გამოსცემენ სსრ კავშირისა და ა/კსფსრ-ის ფინანსთა
სახალხო კომისარიატები.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს თავმჯდომარე ფ. მახარაძე.

საქართველოს სსრ სახალხო კომისართა
საბჭოს საქმეთა მმართველი პ. მეგრელიშვილი.

1929 წ. მარტის 29.
ტფილისი—სასახლე.



საქართველოს საზოგადოებრივი განათლების მინისტრის განკარგულებაშია

საქართველოს საზოგადოებრივი განათლების მინისტრის განკარგულებაშია
მთავლიტი № 599. დაიბეჭდა 1250.